

**RESISTENTTIEN BAKTEERIEN SEULONTA JA POTILASSIJOITTELU
AKUUTTISAIRAANHOIDOSSA**

Tilanne	Potilaan sijoittaminen	Seulottavat bakteerit
1a. Potilas tulee sairaalaan suoraan ulkomaisesta sairaalasta/ laitoksesta/ lastenkodista/ pakolaisleiriltä tai on turvapaikanhakija	Kosketusvarotoimet , 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n VRE:n ja ResGNS ¹ -bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE, ResGNS
1b. Potilas tulee sairaalaan suoraan HUS:n Töölön sairaalasta	Kosketusvarotoimet , 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
2a. Potilaat, jotka ovat edeltäneen yhden (1) vuoden aikana A) olleet ulkomailla lääkärin / hammaslääkärin hoidossa tai sairaalassa /laitoksessa, mutta eivät tule suorana sairaalasiirtona tai B) asuneet lastenkodissa ulkomailla / pakolaisleirillä / vastaanottokeskuksessa tai olleet turvapaikanhakijoina.	Tavanomaiset varotoimet. 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n, VRE:n ja ResGNS-bakteerien kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA, VRE ja ResGNS, jos näytteitä ei ole otettu ko. hoitojakson jälkeen.
2b, Potilaat, jotka ovat edeltäneen yhden (1) vuoden aikana olleet HUS Töölön sairaalassa, mutta eivät tule suorana sairaalasiirtona.	Tavanomaiset varotoimet. 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
3. Riskitiedoissa merkintä [MRSA] = MRSA:n kantajuus <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset MRSA-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i>	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
4. Riskitiedoissa merkintä [MRSA, osittainen purku] = on puhdistunut MRSA:sta	Tavanomaiset varotoimet. 1-2-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on	MRSA

	poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitajaksolla.	
5. Riskitiedoissa merkintä [MRSA:lle altistunut] = altistunut MRSA:lle	Tavanomaiset varotoimet. 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	MRSA
6. Riskitiedoissa merkintä [MRSA:lle jatkuva altistus] = altistuu MRSA:lle jatkuvasti	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes MRSA:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitajaksolla.	MRSA
7. Riskitiedoissa merkintä [VRE] = VRE:n kantajuus <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset VRE-näytteet ovat olleet negatiiviset</i>	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
8. Riskitiedoissa merkintä [VRE:lle altistunut] = altistunut VRE:lle	Tavanomaiset varotoimet. 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.	VRE
9. Riskitiedoissa merkintä [VRE:lle jatkuva altistus] = altistuu VRE:lle jatkuvasti	Kosketusvarotoimet, kunnes VRE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu ko. hoitajaksolla.	VRE
10. Riskitiedoissa merkintä [ESBL² E.coli] = ESBL E.coli -bakteerin kantajuus	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
11. Riskitiedoissa merkintä [ESBL muu kuin E.coli] = ESBL-bakteerin kantajuus	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana
12. Riskitiedoissa merkintä [MDR³ - Akineto, MDR-Pseudomonas, MDR-muu] = poikkeuksellisen resistentin gram-negatiivisen sauvabakteerin kantaja	Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.	Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana

<p>13. Riskitiedoissa merkintä [MDR-akineto, MDR-pseudomonas tai MDR-muu altistunut] = altistunut poikkeuksellisen resistentille gramnegatiiviselle sauvabakteerille</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet. 1-2 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes ResGNS:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.</p>	<p>Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana</p>
<p>14. Riskitiedoissa merkintä [CPE⁴] = CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri) kantajuus <i>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset CPE-näytteet ovat olleet negatiiviset.</i></p>	<p>Kosketusvarotoimet. 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku.</p>	<p>Vain Sairaalahygieniayksikön ohjeistamana</p>
<p>15. Riskitiedoissa merkintä [CPE:lle altistunut] = altistunut CPE:lle</p>	<p>Kosketusvarotoimet, 1 h-huone, jossa oma WC ja suihku, kunnes CPE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.</p>	<p>ResGNS</p>

Näytteet

1. MRSA-näytteiden ottaminen: MRSA-näytteinä otetaan MRSA-seulonta **MRSA-SeVi (12584)** ja **MRSA-viljelyt (4358) infektiokokusista** (*virtsanäyte kestopotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot*). Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. MRSA-SeVi -seulontanäytteitä tilattaessa käytetään pääsääntöisesti tutkimusta 12584 MRSA-SeVi. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä MRSASEVix2 (Multilabissa <MRSASEVix2), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan pumpulitikulla, joka on ennen näytteenottoa kostutettu steriilillä keittosuolalla (1 tikku per näytteenottoa, poikkeus: kainalot ja nivuset samalla tikulla). Tikku työnnetään kuljetusputkeen, joka toimitetaan välittömästi osastolle 938. Tutkimuksessa tulee aina ottaa seuraavat **neljä** näytettä: nenä, nielu, kainalo+nivuset (samalla tikulla) ja perineum. Jokaisessa putkessa on oltava potilastarra ja samalla kertaa otetuissa näytteissä sama ns. ID-numero (esim. TY12345), mutta näytteen ottokohtaa ei tarvitse merkitä putkeen. **KAIKKI SAMAN POTILAAN SAMANAIKAISESTI OTETUT NÄYTTEET ON NIPUTETTAVA YHTEEN.**

Kaikki neljä näytteenottoa sisältyvät samaan pyyntöön. Jos potilaasta otetaan näytteitä muista infektiokokusista (ks. yllä) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeellä 4358 MRSAVi. Säilytys: Toimitetaan välittömästi os. 938 tai säilytys +4C:ssa.

2. VRE-näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Multilabissa ja Weblabissa kannattaa käyttää pakettitutkimuspyyntöä **VREVix2** (Multilabissa <VREVix2), joka tuottaa automaattisesti tutkimuspyynnön kahdelle peräkkäiselle päivälle. Näyte otetaan ulosteesta tai peräsuolesta steriilillä keitto-suolaan kostutetulla pumpulitikulla, joka laitetaan hiiliagarilla sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki). Jos potilaasta otetaan näytteitä muista **infektiokokusista** (*virtsanäyte kestopotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin*

juuri, iholeesiot) niistä on tehtävä erillinen pyyntö, niin monta kertaa kuin ottokohtia, tutkimusnimikkeenä VREVi (1788).

3. ResGNS (resistentit gramnegatiiviset sauvabakteerit = ESBL, MDR-pseudomonas, CPE ym.) – näytteiden ottaminen: ResGNS-näytteinä otetaan **ResGNS-seulonta (pyyntöpaketti ResGNSVix2)** sekä näytteet mahdollisista **infektiofokuksista (ResGNSVi, 11815)**. Näytteet otetaan **kahtena peräkkäisenä päivänä**. Näyte otetaan steriilillä keittosuolaan kostutetulla pumpulitikulla peräsuolesta tai ulosteesta (tikku kastetaan ulosteeseen). Tikku laitetaan hiiliagara sisältävään kuljetusputkeen (Stuart-putki).

Virtsanäyte kestokateripotilailta, dreeniaukot, haavat, trakeakanyylin juuri, iholeesiot. Näytteen ottokohta on ilmoitettava pyynnössä ja tutkimus on tilattava niin monta kertaa kuin ottokohtia on. **Lisätieto kohtaan merkitään etsittävä bakteeri** tai seulonta, ellei etsittävä bakteeri ole tiedossa. Jokaiseen näyteputkeen laitetaan potilastiedot ja tutkimustiedot sisältävä tarra sekä näytteenottokohdan sisältävä tarra.

Selitykset

- ¹⁾ MRSA = metisilliinille resistentti *S.aureus*, VRE = vankomysiinille resistentti enterokokki, ResGNS = resistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri
- ²⁾ ESBL = extended-spectrum β -laktamaasin omaava enterobakteeri
- ³⁾ MDR = monelle lääkkeelle vastustuskykyinen
- ⁴⁾ CPE = karbapenemaasia tuottava enterobakteeri